

Tilsyn med børn og unge på krisecentre

100. Børn og unge, der opholder sig på krisecentre eller i andre af de ovenstående tilbud, har ofte brug for særlig støtte. ~~Samtidig gælder særlige rettigheder for kvinder med børn på krisecenter samt for børn eller unge, der følger med deres mor på krisecenter. Det følger af servicelovens § 109, stk. 7, Således at kommunen er forpligtet til at tilbyde indledende og koordinerende støtte og vejledning til kvinder, herunder kvinder med børn, på kvindekrisecentre. Denne rådgivning kan bl.a. vedrøre forhold, der relaterer sig til kvindens børn, herunder skole, daginstitution mv. Derudover skal kommunalbestyrelsen tilbyde psykologbehandling til alle børn og unge, har kvinder med børn på krisecenter ret til at få tilbudt støtte og vejledning fra en familierådgiver, mens børn og unge, som følger med deres mor på krisecenter, har ret til at få tilbudt psykologbehandling, jf. servicelovens § 109, stk. 4 og 85.~~ Læs mere herom under punkt 132 og 384-386. Derfor er det vigtigt, at handlekommunen sikrer sig, at der er kontinuerlig kontakt til krisecentrene, og løbende holder sig orienteret om forholdene for de børn og unge, der opholder sig på de i kommunen beliggende offentlige og private krisecentre m.v., med henblik på, at den koordinerende familierådgivningen, psykologbehandlingen og evt. anden relevant støtte kan tilbydes til barnet eller den unge og familien på det tidligst mulige tidspunkt.

Børn med midlertidigt ophold på krisecenter

132. Når en kvinde tager ophold på et krisecenter, jf. servicelovens § 109, i en anden kommune end den, hvor hendes bolig ligger, vil det bero på de konkrete omstændigheder, hvilken kommune, der er kvindens opholdskommune.

Hvis kvinden ikke har opgivet sin bolig, men har til hensigt at vende tilbage hertil efter opholdet på krisecentret, vil den hidtidige opholdskommune som hovedregel fortsat være kvindens opholdskommune under et midlertidigt ophold på et krisecenter. Denne kommune er dermed både handle- og betalingskommune i forhold til kvinden med hensyn til hjælp efter den sociale lovgivning.

Eksempel:

En kvinde med bolig i A kommune tager ophold i et krisecenter i B kommune, men opgiver ikke sin hidtidige bolig, som hun ønsker at vende tilbage til hurtigst muligt. Hjælp til kvinden skal ydes og betales af A kommune.

Ofte kan en kvinde på krisecenter imidlertid have opgivet sin hidtidige bopæl. Er det tilfældet, får kvinden efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 2, ny opholdskommune i den kommune, hvor krisecentret ligger. Det er således som oftest beliggenhedskommunen, som er handlekommune i forhold til beboere på krisecentre. Det betyder, at det som udgangspunkt er denne kommune, der er handlekommune i forhold til kvinden, mens der efter retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 2, er pligt for den tidligere opholdskommune til at betale mellemkommunal refusion for visse sociale udgifter, jf. § 9 c, stk. 1. Det gælder bl.a. udgifter efter lov om aktiv socialpolitik.

Dog gælder der særlige regler for, hvilken kommune, der er handlekommune for ydelser efter serviceloven under kvindens ophold på krisecenter. Her er det efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, i alle tilfælde den oprindelige opholdskommune, der er handlekommune. Pligten efter stk. 7 består, så længe kvinden har ophold i det pågældende krisecenter eller et tilsvarende botilbud, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 8. Opholdskommunen må derfor undersøge, hvor kvinden tidligere har haft opholdskommune. Det kan aftales mellem kommunerne, at den tidligere opholdskommune delegerer sine opgaver efter serviceloven helt eller delvis til kvindens aktuelle opholdskommune, jf. retssikkerhedsloven § 9, stk. 9. Se nærmere i punkt 134 i vejledning om botilbud m.v. til voksne (vejledning nr. 4 til serviceloven).

Når et barn tager ophold på et kvindekrisecenter med sin mor, er det reglerne om fastlæggelse af moderens handlekommune, der afgør, hvilken kommune der har handleforpligtelsen både i forhold til at tilvejebringe fx [familierådgivning](#) til kvinden efter servicelovens § 109, stk. [74](#), psykologbehandling til barnet eller den unge efter servicelovens § 109, stk. [57](#), og eventuel støtte efter servicelovens § 52. Læs mere om handlekommunens forpligtelse til at iværksætte [familierådgivning](#) og psykologbehandling i punkt 384-386.

Eksempel:

En kvinde har opgivet sin bopæl i A kommune og har sammen med sine to børn fået ophold på et krisecenter i B- kommune. Udgangspunktet er herefter, at B kommune er handlekommune for kvinden, dvs. den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter den sociale lovgivning. For så vidt angår hjælp efter serviceloven, herunder familierådgivning og psykologbehandling til børnene, skal hjælpen imidlertid ydes af A kommune. A og B kommune kan, hvis de er enige om det, aftale at B kommune helt eller delvis yder hjælpen med refusion for udgifterne fra A kommune.

384. Børn, som følger med deres mor på krisecentre, er erfaringsmæssigt en særlig sårbar gruppe, der ofte har brug for hjælp til at komme over traumatiserende oplevelser. Det følger af Socialstyrelsens årsstatistik for 2013 for kvinder og børn på krisecenter, at 33 pct. af de børn, der følger med deres mor på krisecenter, selv er blevet udsat for fysisk vold inden for de sidste 12 måneder på tidspunktet for afgivelsen af oplysninger til statistikken, og at 59 pct. har været udsat for psykisk vold. Samtidig har 84 pct. overværet fysisk og/eller seksuel vold mod deres mor. Undersøgelser viser, at det at være vidne til fysisk vold mellem forældrene er lige så belastende for barnet – målt ved de følgevirkninger, det har for barnet – som selv at være udsat for fysisk vold. Dette er blandt andet dokumenteret i »Barn som oplever våld«, Nordisk Forskning og Praktik 2007.

Derfor er kommunen forpligtet til at tilbyde [indledende og koordinerende rådgivning til en familierådgiver til kvinder](#), [herunder kvinder](#) med børn, som tager ophold på krisecentre, samt tilbyde psykologbehandling til de børn og unge, som følger med deres mor på krisecenter, jf. servicelovens § 109, stk. [74](#) og [58](#).

Forpligtelsen til at tilbyde [indledende og koordinerende familierådgivningen](#) og psykologbehandling [en](#) påhviler kommunen i den kommune, der er handlekommune for ydelser efter

serviceloven i forhold til kvindens ophold på krisecentret, jf. ~~punkterne 139 og 146 i vejledning om botilbud mv. til voksne (vejledning nr. 4 til serviceloven)~~ punkt 132.

Koordinerende Familierådgivning til kvinder ~~med børn~~ på krisecentre

385. Efter servicelovens § 109, stk. ~~47~~, skal kommunen tilbyde indledende og koordinerende familierådgivning til alle kvinder ~~med børn~~, som tager ophold på et krisecenter. Formålet med familierådgivningen er at bidrage til, at kvinden og hendes eventuelle børn ikke falder tilbage i den uholdbare situation, de kom fra inden opholdet på krisecenteret.

Forpligtelsen til at tilbyde familierådgivning gælder uanset kommunens vurdering af, hvilken støtte og hjælp kvinden og hendes børn i øvrigt har brug for.

Den indledende rådgivning skal iværksættes så tidligt som muligt efter orientering om optagelse i boformen og skal introducere kvinden til den koordinerende rådgivning samt skabe kontakt mellem kvinden og en medarbejder, der varetager den koordinerende rådgivning. Den koordinerende Familierådgivningen skal iværksættes senest, når forberedelsen til udflytning fra krisecentret påbegyndes, så vidt muligt iværksættes inden kvinden flytter ud fra krisecenteret og indtil kvinden og hendes eventuelle børn er etableret i egen bolig. ~~Det skal være en~~ støtte efter etableringen i egen bolig. For kvinder med børn skal rådgivningen være en ~~støtte~~ støtte, som kan gøre kvinden og hendes børn parate til udflytningen fra krisecenteret, hjælpe familien med at påbegynde en ny og mere stabil tilværelse og styrke kvinden i sin forælderrolle som eneforsørger.

~~Familierådgiveren skal være den gennemgående og koordinerende person, som familien kan støtte sig til, og s~~ Støtten og rådgivningen skal ske på tværs af sektorerne i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, dagtilbud, sundhedsvæsen m.v. og således bidrage til, at de enkelte dele af kommunens øvrige indsatser realiseres, så målene med disse nås.

Psykologbehandling til børn på krisecentre

386. Kommunen er også forpligtet til at tilbyde psykologbehandling til alle børn og unge under 18 år, som følger med deres mor på krisecenter, jf. servicelovens § 109, stk. ~~85~~.

En stor del af de børn og unge, som følger med deres mor på krisecenter, har overhørt eller overværet vold mod moren. Mange har også selv været udsat for vold. Formålet med psykologbehandlingen er derfor at give dem en professionel og hurtig hjælp til at håndtere deres situation.

Der skal ikke udarbejdes en § 50-undersøgelse eller handleplan inden iværksættelse af psykologbehandlingen, idet barnet eller den unge er berettiget til at modtage behandlingen alene i kraft af at være flyttet på krisecenter. Retten til psykologbehandling gælder uanset, hvor længe barnet eller den unge opholder sig på krisecenteret, og den skal iværksættes under opholdet eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Behandlingen skal udføres af en autoriseret psykolog. Omfanget af behandlingen kan strække sig fra mellem fire og ti timer alt efter det enkelte barns behov. Har et barn efter ti timers behandling behov for yderligere behandling, må denne bevilges efter servicelovens § 52 eller anden lovgivning.

Pligten til at tilbyde psykologbehandling supplerer de allerede eksisterende forpligtelser, som kommunen har i forhold til at hjælpe børn og unge med behov for særlig støtte. Kommunen skal således fortsat iværksætte en undersøgelse efter servicelovens § 50 og foranstaltninger over for barnet eller den unge, når der er behov for det.

Den viden om barnet eller den unge, der fremkommer af psykologbehandlingen, kan indgå i den kommunale myndigheds vurdering af behovet for en § 50 undersøgelse, ligesom den kan indgå i selve § 50 undersøgelsen og i vurderingen af, hvorvidt der er behov for videre foranstaltninger.

Kommunen kan kun undlade at tilbyde psykologbehandling af et barn eller en ung på krisecenter, hvis behandlingen vurderes at være til skade for barnet eller den unge. Det kan eksempelvis være, hvis barnet eller den unge allerede er i et behandlingsforløb og iværksættelse af psykologbehandlingen vil forstyrre dette.

Den viden om barnet eller den unge, der fremkommer af psykologbehandlingen, kan indgå i den kommunale myndigheds vurdering af behovet for en § 50 undersøgelse, ligesom den kan indgå i selve § 50 undersøgelsen og i vurderingen af, hvorvidt der er behov for videre foranstaltninger.

Kommunalbestyrelsen kan kun undlade at tilbyde psykologbehandling af et barn eller en ung på krisecenter, hvis behandlingen vurderes at være til skade for barnet eller den unge. Det kan eksempelvis være, hvis barnet eller den unge allerede er i et behandlingsforløb og iværksættelse af psykologbehandlingen vil forstyrre dette.